

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 418 — GOD. IX.

ŠIBENIK, 21. RUJNA 1960.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

PROŠIRENI PLENUM KOTARSKOG KOMITETA SK AKTIVNOST KOMUNISTA NE MOŽE SE DANAS ODVIJATI SAMO KROZ OSNOVNU ORGANIZACIJU SK

U PROŠLI PETAK ODRŽAN JE PROŠIRENI PLENUM KOTARSKOG KOMITETA SK, KOME SU PRISUSTVOVALI I SEKRETARI OPCINSKIH I TVORNIČKIH KOMITETA I ČLANOVI KOMISIJE ZA ORGANIZACIONA PITANJA KOTARSKOG KOMITETA SK.

Plenum je, pored razmatranja izvještaja posebne komisije o radu i stanju u Općinskom komitetu Vodice, uglavnom bio posvećen analizi nekih aktuelnih organizacionih pitanja u organizacijama SK na području kotara. Izvještaj je podnio organizacioni sekretar Kotarskog komiteta SK drug Nikica Dmitrović.

Izvještaj je uglavnom dao odgovor na pitanje kakav je polugodišnji razvoj i rad osnovnih organizacija i komiteta, a posebno na pitanje što je do sada učinjeno na poboljšanje metoda i sadržaja rada, kakva je politička i društvena aktivnost članova SK i da li je razvikan organizacija u skladu sa pismom CK SKJ od 5. marta ove godine.

U izvještaju je, između ostalog, izneseno, da su zaključci, doneseni na posljednjoj Kotarskoj konferenciji, mnogo doprinijeli boljem radu u rješavanju aktuelnih problema našeg društvenog, političkog i privrednog života. Oni su omogućili osnovnim organizacijama i komitetima da svoj sadržaj i metodu rada usklade sa novim uslovima na način, koji je doveo do najveće aktivnosti SK. U skladu sa tim zaključcima Kotarski komitet je koncem prvog polugodišta ove godine organizirao seminar sa sekretarima osnovnih organizacija, na kome se raspravljalo o

metodi i sadržaju rada. O tome se raspravljalo i na savjetovanju sa sekretarima općinskih komiteta. Osnovne organizacije SK na kotaru sve više se oslobađaju starog prakticističkog načina rješavanja zadataka i razmatranju mnogih problema sve više prilaze nakon korisne izmjene mišljenja i zauzimanja zajedničkih stavova u organizacijama SK. U realizaciji pojedinih mjera sudjeluje sve veći broj građana.

Ima, međutim, stanovit broj naročito seoskih organizacija na području općina Primošten, Stankovci, Oklaj, Tijesno i Vodice u kojima se nije dovoljno radilo na usvajanju novih metoda i sadržaja u radu. Te su organizacije, u većini slučajeva, sporo reagirale na mnoga aktuelna pitanja na njihovom području. Rad u tim organizacijama svodi se uglavnom na razmatranje organizacionih pitanja i često je izvan svakidašnjeg života sredine. Ima i takvih organizacija, koje se u svašta upliću, kao na primjer ona u Prvicu bez čijeg se uplitanja ne može riješiti ni jedna sitnica u mjesnoj Poljoprivrednoj zadruzi. U vezi ovih pojava naglašeno je, da nema ni jednog područja naše društvene i privredne aktivnosti za koje ne bi bile zainteresirane osnovne organizacije, ali, da način prilazanja u razmatranju i rješavanju tih problema treba biti drugačiji. Od ovih problema treba odabirati one ključne, a njihovom razmatranju treba prilaziti sa društveno političkog stanovišta.

Analizirajući uzroke negativnih pojava u radu, organizacioni sekretar je rekao, da ih treba tražiti u nedovoljnom poznavanju problema svog područja od strane članova SK, zatim u pomanjkanju planova i programa rada, površnom prilazanju u tretiranju raznovrsnih pitanja i nedovoljnoj ideološko - političkoj zrelosti pojedinih članova SK.

Naglašena je i potreba aktivizacije komunista izvan osnovne organizacije SK, pošto se u našim uslovima aktivnost ne može odvijati samo kroz osnovnu organizaciju. Kao vrlo pogodna forma djelovanja pokazali su se aktivni. Njih na području kotara ima 40, sa preko 1700 članova. U aktivima su obuhvaćeni i oni članovi SK koji rade u gradu, a žive u selima, pa će se kroz tu formu rješavati mogućnosti uključivanja tih članova u život sela.

U proteklom polugodištu u organizaciji na području kotara primljeno je 403 nova člana od čega najviše radnika iz proizvodnje. Ukazano je i na slabosti u prijemu novih članova, pa je rečeno, da je loše stanje u građevinarstvu. Bilo je i pojava sektativstva u odnosu na prijem žena. Od novoprimljenih u prošlom polugodištu svega je 13 posto žena.

Proširenje organizacije u posljednje dvije godine s oko 2.500 članova zahtijevalo je i posebne napore na ideološko - političkoj izgradnji novog članstva. Na tom poslu uglavnom se angažirala ideološko - politička komisija Kotarskog komiteta. U prošlogodišnjem godini su u gotovo svim općinskim centrima održani seminari za mlade članove SK, ali ne

može se reći da su postignuti željeni rezultati. Na tom području trebalo je još mnogo učiniti, a naročito na iznalaženju prikladnih oblika rada koji će omogućiti solidnu marksističku izobrazbu članstva.

Miro Kuhač je u diskusiji iznio mišljenje, da članovi komiteta često presporo reagiraju na pojedine pojave, a isto tako da sporo rade na sprovođenju zaključaka i direktiva za rad. Ovu tvrdnju ilustrirao je činjenicom, da je od posljednje Kotarske koferencije SK prošlo oko 5 mjeseci, a da mnogi od zadataka, naročito onih, koji se odnose na metod i sadržaj rada u organizacijama, nisu provedeni u život. Nagasio je osim toga, da se izborima sekretara osnovnih organizacija prilazi površno i često se na ta odgovorna mjesta postavljaju ljudi, koji nemaju odgovarajuće kvalitete. To negativno utječe na rad osnovnih organizacija.

U diskusiji je sudjelovao i Živko Maravić, član Komisije za organizaciona pitanja CK SKH. On je naglasio, da je u izvještaju vrlo dobro tretirano pismo CK SKJ od 5. marta ove godine, naročito u pogledu prijema novih članova. Nepravilnosti u radu, rekao je, posljedica su siromaštva forme, koje se primjenjuju u radu osnovnih organizacija SK. Izgradnja metoda rada i ru-

kovođenja je danas, s obzirom na veliki broj aktiva, reorganizaciju organizacija SSRN i stvaranje stambenih zajednica, najaktuelniji problem.

Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK i član CK SKH rekao je na kraju, da su svi izneseni problemi već od ranije poznati i da su u odnosu na njih zauzeti jasni stavovi. O izgradnji osnovnih organizacija SK govoreno je i na posljednjoj Kotarskoj konferenciji SK i u tom pogledu se dosta uradilo, ali još uvijek nedovoljno. Iz tih razloga je predložio, da se zaključci sa Kotarske konferencije ponovo protrae u osnovnim organizacijama i da se slične analize osnovnih organizacionih problema razrade i na plenumima općinskih komiteta. U vezi pružanja pomoći osnovnim organizacijama dao je prijedlog da se formiraju posebne grupe od članova Kotarskog i općinskih komiteta, koje trebaju obići sve osnovne organizacije do kraja ove godine. U diskusiji u tim pitanjima učestvovali su Živojin Dragović iz Skradina i Ivice Pamuković iz Drniša.

Na kraju Plenuma izabran je Kotarski odbor za proslavu 20-godišnjice Narodnog ustanka u čiji sastav su ušli istaknuti prvoborci sa područja kotara. Za predsjednika odbora izabran je Ivo Družić.

Predsjednik Tito stigao u New York

Jučer u 12 sati po jugoslavenskom vremenu predsjednik Republike Josip Broz Tito stigao je u New-York. Predsjednik Tito, pocrnio od sunca, dobro raspoložen i nasmijan, siao je kao prvi putnik s transatlantskog giganta »Queen Elizabeth« na platformu pristanišne zgrade. Zajedno s predsjednikom Titom, s broda su sili članovi jugoslavenske delegacije, kao i jugoslavenski ambasador u Washingtonu Marko Nikezić, stalni predstavnik FNRJ u UN Dobrivoje Vidić i jugoslavenski ambasador u Kanadi, Milatović, koji su se nešto ranije popeli na brod da pozdrave Predsjednika Republike.

Grupa Jugoslavena pozdravila je aplauzima predsjednika Tita dok je silazio s broda. Uz zvanje filmskih i televizijskih kamera, predsjednik Tito primio je bukete cvijeća od djece jugoslavenskih funkcionera Tamare Stajner i Nevena Raosa. Predsjednik se, zatim, rukovao s jugoslavenskim funkcionerima u pristanišnoj zgradi. Njega su sačekali i željeli mu sretan dolazak i jugoslavenski generalni konzul u New-Yorku Bogoljub Popović, ministar u jugoslavenskoj ambasadi u Washingtonu Ante Drndić, vojni izaslanik pukovnik Bude Bosnić, savjetnik jugoslavenske misije Osman Džikić, direktor jugoslavenskog centra u New-Yorku Zlatko Sinobad i drugi članovi jugo-

slavenskih predstavništava i ustanova sa članovima porodica.

Na dočeku je bio i veliki broj novinara i fotoreportera. U ime stalne misije USA pri UN, predsjednika Tita, dočekao je i pozdravio Benson Lane Timmons, a u ime Organizacije Ujedinjenih naroda predsjednika Tita je dočekao šef protokola Jean de Noue. Indijski ambasador u Beogradu Ali Džavar Jang, koji se nalazi u New-Yorku kao zamjenik šefa indijske delegacije, bio je također među funkcionerima na dočeku.

Zatim je u pratnji članova delegacije Koče Popovića, Lea Matesa, Dobrivoja Vidića, Josipa Derde i drugih, predsjednik Tito prišao mikrofonima američkih radiostanica i dao slijedeću izjavu: »Dolazimo u Ameriku da u Ujedinjenim narodima iznesemo naše stavove o raznim međunarodnim pitanjima koja danas more svijet i da s najdubljom voljom i željom pridonosimo ublažavanju današnje veoma napete situacije u svijetu«.

Poslije dočeka na pristaništu, predsjednik Tito odvezao se sa svojim pratnjom u zgradu jugoslavenske misije na Petoj aveniji, gdje se nalazi i njegova rezidencija.

Pripreme za Peti kongres metalaca Jugoslavije

Na području šibenskog kotara već 15 dana traju pripreme za izbor delegata V. kongresa metalčkih radnika Jugoslavije, koji će se održati sredinom studenog u Beogradu.

Prema ključu što ga je dao Centralni odbor metalčkih radnika Jugoslavije, 3 delegata predstavljat će 1500 metalaca iz tvornice vijaka Knin, HE »Miljacka«, Električnog poduzeća Šibenik, Brodogradilišta Betina, Električnog poduzeća Drniš, HE Jaruga i »Velimir Skorpik« - Šibenik.

Sve pripreme su pri kraju, a zborovi kolektiva za izbor delegata su u toku, tako da će se s izborima završiti 1. listopada. Na izbornim konferencijama bit

će podneseni referati i pročitane rezolucije V. kongresa. Svaki radnik metalac imaće priliku da direktno preko svog delegata utječe na rad kongresa, ukoliko bude smatrao da je to u interesu njegovog poduzeća i zajednice.

Delagati će biti izabrani u Kninu 27., Šibeniku 28. i Remontnom zavodu 29. o. mj. Na ovim konferencijama prisustvovali će drugovi iz Republičkog i Centralnog odbora. Za nekoliko dana znat će cemo delegata šibenskog kotara koji će odnijeti pozdrave 1.500 metalaca V. kongresu i zaželiti mu plodonosan rad.

M. D.

PREDSJEDNIK TITO NA ZASJEDANJU OUN

Štampa i svjetske agencije objavile su na vidnom mjestu odluku o putu predsjednika Tita u New York. Dnevni listovi Grčke, Indije, Italije, Sovjetskog Saveza, SAD, Austrije i drugih zemalja dali su izvanredan publicitet ovom događaju, obavještavajući o tome svoje čitaoce na prvim stranicama. Ma da neki njujorški listovi, na primjer nisu stigli da o tome informiraju u prvim izdanjima, slijedeća izdanja donijela su na najistaknutijim mjestima vijest, da predsjednik Tito predvodi jugoslavensku delegaciju. Zanimljivo je da se ova odluka ne svodi samo na agencijske vijesti i registriranja, već se o tome donose i popratni komentari, koji redovno ističu ulogu Jugoslavije i izvanblokopskih zemalja u današnjim međunarodnim zbivanjima. Organ Socijalističke partije Italije »Avanti« piše, da predstojeći sastanak svjetske organizacije u New Yorku do-

biva time naročito značenje i da odlazak Predsjednika FNRJ svjedoči o velikoj ulozi, koju imaju izvanblokopske zemlje. Drugi rimski dnevnik »Popolo« u svom osvrtu na ovu vijest kaže, da je ona pobudila veliko zanimanje u političkim krugovima i dodaje, da je jugoslavenska vlada »uvijek podržavala princip da se svi sporni problemi razmatraju u OUN«.

Pošto je skoro istovremeno objavljeno da će delegaciju UAR predvoditi predsjednik Naser mnogi listovi vide u tome značajnu aktivnost koju će male zemlje odigrati na predstojećem zasjedanju Generalne skupštine. U krugovima UN ističe se da dolazak predsjednika Tita i Naseru može utjecati i na dolazak drugih šefova država, naročito onih koji ne predstavljaju blokopske zemlje. Kairski list »Al ahram« piše, da je učešće lidera nezavisnih zemalja na predstojećem zasjedanju svjetske orga-

nizacije dokaz povećanja broja zemalja, koje vjeruju da se svjetski mir tiče čitave međunarodne zajednice i da susreti među njima kao i sastanci s drugim liderima mogu biti značajan faktor u rješavanju svjetskih problema. List smatra, da će prisustvo lidera nezavisnih zemalja biti utoliko značajnije, što sastanak u Parizu nije dao nikakve rezultate.

Kao što je poznato ovogodišnjem zasjedanju Generalne skupštine prisustvovali će znatan broj delegacija koje predvode šefovi vlada. Sovjetsku delegaciju predvodi Nikita Hruščev, a i ostale istočnoevropske zemlje predsjednici vlada ili članovi predsjedijuma Narodnih skupština. Od drugih zemalja već je najavljen put predsjednika Indonezije Sukarna, predsjednika vlade Cejlona i dr. Čini se da će ukupan broj državnika najvišeg ranga premašiti broj šefova dr-

žava, koji su prisustvovali prvom sjednici UN u San Francisku 1945. god. Nema sumnje, da će njihovo prisustvo na ovogodišnjem zasjedanju biti od ogromnog značaja s obzirom na svjetsku situaciju i probleme, koji su posljednjih mjeseci unijeli nove elemente zategnutosti u svijetu.

Jugoslavija je u dosadašnjih 15 godina života Ujedinjenih naroda ulagala ogromne napore da se sporna pitanja rješavaju preko svjetske organizacije, ona je svakom prilikom davala svoj doprinos njenim akcijama u cilju sačuvanja mira i međunarodne suradnje. Prisustvo predsjednika Tita na ovogodišnjem zasjedanju Generalne skupštine predstavlja još jedan dokaz podrške naše zemlje akcijama UN i aktivnog učešća Jugoslavije u razmatranju i rješavanju aktuelnih svjetskih problema.

D-R IVAN RIBAR ODRŽAO SASTANKE S BIRAČIMA

Narodni zastupnik dr. Ivan Ribar posjetio je prošlih dana sela na općini Primošten. Tom prilikom dr. Ribar je održao veći broj sastanaka sa svojim biračima, koji su se naročito interesirali za put predsjednika Tita na zasjedanje Generalne skupštine OUN. Razgovaralo se, osim toga, o nekim aktuelnim pitanjima organizacija Socijalističkog saveza i najzad o elektrifikaciji primorske općine.

Dr. Ivan Ribar razgledao i put Rogoznica — Zечеvo što su ga dobrovoljno izgradili članovi Socijalističkog saveza, a zatim je posjetio osnovnu školu u Dragi. Narodni zastupnik je tom prilikom odao priznanje upravitelju škole Stjepanu Guštaku i njegovim drugarici, koji su mnogo priložili kulturnom izgledu škole njenog okoliša.

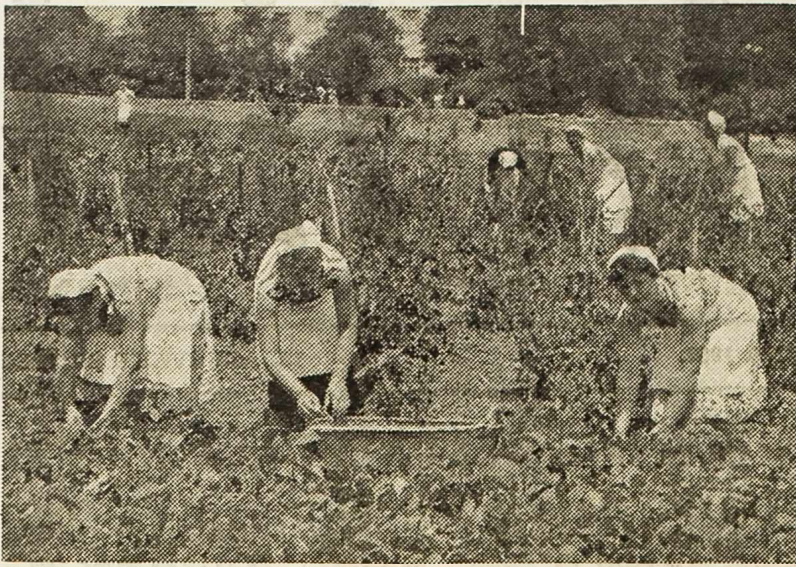
Narodni zastupnik dr. Ribar održao je također sastanke s biračima u Dubravi, Raslini i Grebatici.

Redukcija lokalnog parobrodarskog saobraćaja

Nove teškoće

O vansezonskom redu plovidbe na lokalnim parobrodarskim prugama, koji će stupiti na snagu 1. studenoga ove godine, bilo je raspravljano na jednom sastanku koji je nedavno održan u prostorijama Trgovinske komore. Kao što je poznato »Jadrrolinija« je, zbog smanjenja dotacije od strane republičkih organa, bila primorana da objavi novi vozni red, koji predviđa redukciju nekih linija na gotovo svim lokalnim prugama uzduž jadranske obale. I u šibenskom okružju doći će do izvjesnih promjena. Tako predloženi naer predviđa da se lokalni saobraćaj između Murtera i Šibenika, te Rogoznice i Šibenika svede na tri, a pruga Zirja — Šibenik na četiri puta tjedno. Na svim ovim relacijama brodovi su saobraćali svakog dana. Ukoliko bude prihvaćen ovakav vozni red doći će do nepredviđenih teškoća. Naime, ne samo Murter, već i otoci Zirje i Kaprije, te sela uzduž obale na pramoštenjskoj općini bit će u stvari odcijepljeni od svog centra, kojem gravitiraju, po nekoliko dana u tjednu. Sva ta mjesta bit će teško pogođena, utoliko više što velik broj djece pohađa srednje škole u Šibeniku i što su zbog nedovoljno razvijene zdravstvene službe tijesno vezani za Šibenik. Ipak najteže će u tom pogledu biti pogođeni otoci Kaprije i Zirje, te sela između Primoštena i Rogoznice. Treba uzeti u obzir i činjenicu da brodovi, koji su dosad održavali svakodnevnu vezu sa Šibenikom, nisu mogli zadovoljiti u prijevozu putnika, čiji se broj iz godine u godinu sve više povećava. A kako će tek kada dođe do smanjenja broja parobrodarskih linija? Ukoliko nastupe predviđene promjene u voznom redu trebati će nadležni faktori u NO-u kotara i općina-

man naći prikladno rješenje. Mogućnost da se pomorski saobraćaj kompenzira sa povećanim brojem vozila u kopnenom saobraćaju ne će se moći u potpunosti realizirati, jer je već prema Rogoznici u toku izgradnja turističke ceste, a uskoro će biti obustavljen saobraćaj i na dionici Vodice — Murter. O svim tim pitanjima raspravljeno je na nedavno održanom skupu u Splitu. Na oba sastanka predstavnici zainteresiranih općina zahtijevalni su status quo u parobrodarskom saobraćaju.

Rad na polju

Socijalistički razvoj našeg sela

Politički sagledavati proces

Podružtvođenje zemljišta u granicama našeg kotara treba da preuzmu na sebe zadrudne poljoprivredne organizacije. Izgleda da nije dovoljno shvaćena potreba da se riješe ova pitanja. Prije svega to je izraz subjektivnih slabosti i neshvaćanja u dovoljnoj mjeri izgradnje socijalističkih društvenih odnosa na selu. Ponekad se čuju mišljenja nekih ljudi iz zadruga, pa i narodnih odbora, da kod nas to nije moguće učiniti iz razloga jer nema žitarica i slično.

Postavlja se pitanje, da li će i dalje ostati postojeći broj stabala maslina, smokava, višanja i drugih kultura. Tu se postavlja i pitanje izmjene strukture stanovništva i kaonajvažnije u svemu tome, što se već može konstatirati, raslojavanje našeg sela. Ima već ljudi, kojima i onih

nekoliko stabala maslina ili smokava čini problem. Ne problem vlasništva, već problem, koji ih pravi poluradnicima i poluseljacima. Objektivno se postavlja pitanje tko da preuzme ta zemljišta i te kulture, kako i preko kojih formi. To prisiljava naše poljoprivredne organizacije i ljude u njima, da poduzimlju i odgovarajuće društvene mjere radi organiziranja proizvodnje na društvenoj osnovi. Ne bi se smjelo dozvoliti, da subjektivne slabosti postanu kočnica jednog društvenog napretka kod nas. Naposljetku, mi sa našom poljoprivredom ne možemo biti usamljeno ostrvo sa sitnim poljoprivrednim proizvođačem, ma koliko da postoje specifičnosti. One nikako ne smiju da postanu nešto kao opći zakon razvitka za nas ovdje.

Društvo je tim ljudima stavilo na raspolaganje i zakonske mogućnosti. Činjenica je, međutim, da se one slabo koriste. Imamo tako Zakon o obradivanju neobrađenog zemljišta. Naime, zadruga su obavezne da preuzmu zemljište, koje se godinu ili više dana ne obrađuje. Takovih zemljišta ima upravo u neposrednoj blizini nekih zadruga. O tome bi trebali da razmisle i neki narodni odbori čija je dužnost da donose u tom smislu i odgovarajuće rješenje. Tu je i Zakon o iskorištavanju poljoprivrednog zemljišta. Prema odredbama ovog Zakona, ako individualni korisnik ne obrađuje to zemljište kako se slična zemljišta obrađuju, ako ne primjenjuje agrotehnički minimum, ili pak u drugim slučajevima, to se zemljište može staviti pod prinudnu upravu i predati ga organizaciji na obradu. Dakle, čak i zakonske mogućnosti postoje za ubrzanje socijalističkog razvoja našeg sela. A da i ne govorimo o objektivnom položaju, kada bi neki ljudi putem zakupa, ili prodaje željeli sebe rasteretiti brige oko tih kultura ili zemljišta, jer su već kao radnici u industriji našli drugu egzistenciju.

Potrebno je raditi na tome, da se unose nova shvaćanja, da se stvari sagledavaju sa više analitičkog duha, sa više čvrste idejne orijentacije i poznavanja zakonitosti našeg razvitka na selu i u poljoprivredi. A baš to pitanje ostalo je van domašaja ljudi, koji treba da pokreću ove stvari. Čak su pasivni i neki odgovorni ljudi za privredni i politički život na području svoje općine. Kao da je moguće biti vlasnik zemlje i obrađivati je i ujedno se boriti za podružtvođenje te zemlje i za stvaranje novih društvenih odnosa na takvoj materijalnoj osnovi. Izgleda da je uravno tu i ključ za razumijevanje ovog stanja i odustava inicijative kod nekih upravitelja i drugih odgovornih ljudi na selu.

Kada je to već tako, onda je neophodno da društvene i političke organizacije, prije svega SK, na osnovu Programa SK-a i poznate studije druga Kardelja o socijalističkim kretanjem na selu i problemima koji iz toga proizilaze, počnu izučavati naše stanje poduzimajući ujedno i odgovarajuće mjere.

Socijalistički preobražaj sela mora biti jasan i cjelovito prikazan našim ljudima. Ne bi se smjelo dozvoliti, da se radni čovjek na selu zbog nemoćavanja stvari i nedovoljne političke orijentacije, suprostavlja onome, što je za njega jedini izlaz i čemu on kao čovjek treba da teži. Upravo takovih pojava ima na selu. Politički rad je jedini način da taj proces na selu krene bržim tempom naprijed.

A. Deković

RKUD »KOLO« ŠIBENIK POZIVA NA AUDICIJU ZA PRIJEM U RIEVAČKU SEKCIJU

1. Za omladinski mješoviti zbor Sve omladinke i omladine od 16 do 19 godina. Audicija će se održati u društvenim prostorijama od 22 do 27. IX. 1960. godine od 19—20 sati.
2. Za veliki mješoviti zbor Sve radnike-će i službenike-će od 20 godina pa dalje. Audicija će se održati u društvenim prostorijama od 22. do 27. IX. 1960. godine od 20 do 21 sat.

UPRAVA

Aktuelna tema

Nagrađivanje bez krutih tarifnih pravilnika

Svi su izgledi da će u novoj godini zarade u privredi biti oslobođene formalnih ograničenja, to jest da će se one formirati slobodno, prema ostvarenom učinku pojedinaca i uspjehu ekonomske jedinice i radnog kolektiva.

To će reći, da će Tarifni pravilnici i tarifni stavovi, koji još uvijek važe kao mjerilo za raspodjelu čistog prihoda unutar privredne organizacije biti suvišni. Nestat će, u tom slučaju sva ili gotovo sva ograničenja koja su bila vezana za tarifni pravilnik i njegovu primjenu. Kako smo obavješteni, već se izrađuju propisi koji će uskoro biti predloženi najvišim državnim organima a prema kojima će raspodjela čistog prihoda biti gotovo isključivo stvar samog radnog kolektiva, a uloga zajednice pritom trebala bi da bude samo usmjeravajuća.

Umjesto tarifnih pravilnika i tarifnih stavova, koji ustvari predstavljaju nagrađivanje prema vremenu provedenom na radu od zavisnosti od kvalifikacija i odgovornosti radnog mjesta i tim unaprijed određuju zaradu pojedincima gotovo bez veze s njihovim zalaganjem i uspjehom na radu — radnim kolektivima bit će omogućeno da donose pravilnike o raspodjeli dohotka u kome će biti precizirane proporcije šta će ići u fondove a šta na lični prihod i u kome bi se precizirali kriteriji za raspodjelu onog dijela čistog prihoda koji ostaje za lične dohotke, na zarade pojedinaca.

Miloš Mimica

Društvena kronika

Nije dovoljno izgraditi stan - treba ga i očuvati

Gradimo sve više novih stanova. Nikad dosad, od oslobođenja pa naovamo, nije se gradilo takvim intenzitetom kao u posljednje dvije godine. I to je dobro. Ali sada nas more druge brige koje nisu tako male, a koje će postati i veće, ako se nastavi sa jednim memarom koji se u krajnjoj liniji po negdje graniči i s kriminalom.

Zapitamo li se ponekad kako održavamo nove stambene zgrade i poslovne prostorije. Zapitamo li se tko je »nadležan« da vodi brigu o održavanju zgrada i da li smo uvijek gotovi da savjesno i složeno pomognemo, da se cijela zgrada u kojoj stanuje održava (kako treba, ili se brinemo samo o »svom« stanu, a da nas se drugo ništa ne tiče. I ta li vodimo računa i o tome, da domaćini nove zgrade budu stručnjaci bar u malom, koji će umjeti da održavaju zgradu, da vrše sitne popravke, da čuvaju kuću od svakog ružiranja. Da li smo u tom smislu aktivni u kućnom savjetu, ili ako mu ne pripadamo, da li ga pomažemo?

Na mnoga od ovih pitanja mnogi bi mogli, ako bi bili iskreni, samo negativno da odgovore. Jeste li zapazili u hodnicima svoje nove zgrade ili na stepeništu nešto što ne valja, na primjer, išarane zidove, opao malter, okrnjeno stepenište, razbijeno okno na svjetlarniku, oronuo pod po hodnicima, zamašćena ulazna vrata, prašinu i paučinu po stepeništu i zidovima hodnika. Jeste li imali prilike da se ponekad uvjerite i u to da domaćin zgrade ne vodi računa o svemu tome, da mu je bilo glavno da se useli u stan i da ga se ostali dio zgrade gotovo i ne tiče.

Mnogi domaćini zgrada shvatili su svoj poziv samo tako da im je jedini posao da zaključavaju i otključavaju vrata, naravno uz obaveznu napojnicu, iako za to primaju plaću.

Jeste li se pobunili protiv toga, ili vjerujete da novoj kući nije potrebna briga koja se, recimo, ukazuje nekoj staroj zgra-

di. Da li je kućni savjet zbog ovakve nemarnosti otkazao nekom domaćinu zgrade ili »familiarno« prelazi preko ovih »sitnica«?

Ako se traži krivac za ovakav nemaran odnos prema novoj zgradi, onda ga ne treba tražiti daleko, jer svi smo krivi. Istine radi, treba napomenuti da nije mali broj ni domaćina ovakvih zgrada koji se trude da sve održavaju u redu, ali ni oni ne mogu ništa ako mi kao stanari ne poštuemo taj trud i ne doprinosimo stalno da se zgrada održava u redu. Ima još ljudi koji tu treba da snose odgovornost, a to su oni u općini koji »vode brigu o stambenom fondu«. Da li je nekom prilikom zašla neka stambena inspekcija, da je tako nazovemo, i zavrila u nove gradevine da vidi kako se one održavaju.

Nažalost, nije rijedak slučaj da se neke nove zgrade, podignute prošle godine, već nalaze u žalosnom stanju s oštećenim električnim ili sanitarnim uređajima, prilično ružinane, tako da su već potrebna prilična financijska sredstva da bi se ove zgrade dotjerale u red.

Čini nam se da ovdje nije dovoljna samo briga kućnih savjeta, domaćina zgrada i samih stanara, već da bi trebalo zavesti jaču društvenu kontrolu, koja bi imala i izvjesno pravo sankcija prema uzročnicima propadanja ove dragocjene opće svojine.

S. Lj.

AKCIJA DOBROVOLJNOG DAVANJA KRVI

U Šibeniku je prošlih dana provedena akcija dobrovoljnog davanja krvi. Općinski odbor Crvenog križa zahvaljuje se svim radnim kolektivima, koji su se odazvali ovoj humanoj akciji. Posebno zahvaljujemo radnom kolektivu TLM »Boris Kidrič«, koji je prijavio 180 drugova i drugarica.

iz rada omladinskih organizacija

Tribina mladih započela rad

Pravilno usmjeriti odgoj mladog naraštaja jedna je od najvećih briga našeg socijalističkog društva. Raznolike su forme i načini izgradnje lika mladog čovjeka. Svakodnevna praksa najbolja je škola. Iz nje je iznikla i jedna korisna novina — Tribina mladih.

I u našem gradu djeluje takva Tribina. Ovih dana ponovo je počela rad. Za razliku od prošle godine, kada se poslu priuonulo tek sredinom ožujka, i to bez nekog određenog i smišljenog programa, ove godine je izrađen obilat i veoma raznolik plan rada. Previđeno je, da se održati velik broj predavanja i diskusionih večeri. Ako se planovi ostvare, a ostvarit će se, jer su u rukovodstvo izabrani prokušani i aktivni članovi Narodne omladine, onda će Tribina mladih postati u pravom smislu izvor novih saznanja i političkog uzdizanja radničke i srednjoškolske omladine našeg grada.

Programom rada predviđeno je da se, između ostalog, održi predavanje o studiji Edvarda Kardelja »Socijalizam i rat«, koja je nedavno izišla u izdanju »Kulture«, zatim veće posvećeno petoj obljetnici smrti pjesnika Tina Ujevića, predavanje o kompleksnom nagrađivanju u privredi, a također i diskusiono veće pod nazivom »Moderno u literaturi i umjetnosti«.

OVOGODIŠNJE RADNE AKCIJE

Na prvom sastanku sekretarijata Općinskog komiteta NOH-e

ZAKAZAN PLENUM KOTARSKOG KOMITETA NOH-e

Na posljednjem sastanku sekretarijata Kotarskog komiteta NOH-e odlučeno je, da se plenarni sastanak održi u subotu 24. ovog mjeseca. Plenumu će prisustvovati predsjednici i sekretari općinskih komiteta i članovi sekretarijata Općinskog komiteta NOH-e Šibenik.

Raspravljat će se o proširenju organizacije, o sistemu, metodi i sadržaju rada omladinskih organizacija i rukovodstva. Na sastanku će se osnivati i odbor za proslavu 20-godišnjice Narodnog ustanka. Na kraju će se raspravljati o nekim izmjenama u Kotarskom komitetu i sekretarijatu. (JG)

U radu Tribine mladih angažirani će se veći broj političkih, kulturnih i zdravstvenih radnika Šibenika, a postoji također namjera, da se za predavača pozovu pojedini ugledni društveni radnici iz većih mjesta. Tako se namjerava upriличiti razgovor s poznatim beogradskim pjesnikom i romanopiscem Oskarom Davičom.

Za uspješan rad Tribine mladih bit će potrebna pomoć i drugih faktora, u prvom redu Narodnog sveučilišta. Što se tiče finansijskih sredstava, privredne organizacije s područja šibenske komune obećale su svoju pomoć. A sve to, uz elan s kojim se prišlo radu, garantira nam, da će ove godine Tribina mladih zauzeti veoma vidno mjesto u kulturnom, političkom i društvenom životu našeg grada.

H-t

Konferencija omladine Gimnazije

U subotu 17. ovog mjeseca u kinu »20. april« održana je godišnja konferencija Narodne omladine Gimnazije. Konferenciji su prisustvovali predsjednik Kotarskog komiteta Narodne omladine Ante Bujas, predsjednik Općinskog komiteta Narodne omladine Hrvatske Josip Gabrić i predstavnici srednjih škola.

Izvještaj komiteta omladinske organizacije Gimnazije podnio je Drago Tintić. Kroz protekle godine rečeno je u izvještaju omladinska organizacija Gimnazije brojila je 370 članova, te je brojčano gotovo najveća školska organizacija u našem kotaru.

Rad razrednih zajednica je tijesno povezan s radom Komiteta, s obzirom da su rukovodioci razrednih zajednica uglavnom članovi komiteta Narodne omladine ili članovi SK. Razredne

zajednice su najviše raspravljale o učenju, te su u tu svrhu organizirani kružnici, zatim o odnosima profesor — đak, disciplini, čistoci u razredima i školi, izostancima iz škole, te kulturnom i zabavnom životu.

Na Gimnaziji djeluje aktiv predavača, koji broji 41 član. To su uglavnom omladinci, koji su pohađali političku Omladinsku školu. Ni jedne kao ove godine nije održano toliko predavanja iz raznih područja društvenog i političkog života. Održano je preko 210 predavanja, što predstavlja zaista dokaz ozbiljnog rada aktivna predavača. Tome je mnogo pridonio bolji rad osnovne organizacije SK na Gimnaziji. Na Gimnaziji djeluje mnogo sekcija i grana.

Sportsko društvo »Gimnazilac« broji 120 muških i ženskih članova. Po svom radu to društvo može se svrstati među najbolja sportska društva u Hrvatskoj.

Brigada Gimnazije »Ratko Bogdanović« postigla je vidne rezultate na lokalnim radnim akcijama. U tim radovima dato je preko 1800 radnih sati.

Na kraju je izabran novi školski komitet od 13 članova. (Or)

NAJBOLJIMA PRELAZNA ZASTAVA

Općinski komitet NOH-e Šibenik odlučio je, da se najboljoj omladinskoj organizaciji na području općine dodijeli prelazna zastava. Već sada ima više kandidata za nagradu, a tko će do kraja postići najbolje rezultate, vidjet će se do koji mjesec na godišnjoj Općinskoj konferenciji. Tom prilikom će se na svečan način uručiti zastava najboljoj organizaciji. Predviđena je podjela i drugih nagrada onim organizacijama, koje su se istakle u svestranju aktivnosti. (JG)

Novosti iz naših općina

Izborne konferencije organizacija SSRN u Kninu Snabdijevanje građana - glavna tema

Snabdijevanje građana bila je jedna od tema, koja je dominirala na izbornim konferencijama u Kninu. Osobito snabdijevanje voćem, povrćem i osiguranje zimnice. To nije prvi put što se sa tribine SSRN pokreće ovo pitanje. Baš zato ova problematika nije smjela da se pojavljuje u drugom ili trećem izdanju, već je komuna odlučnije počne rješavati.

Kninjani s pravom postavljaju pitanje, zašto je Knin jedan od najskupljih gradova u zemlji. Građani žele znati kako trgovinska poduzeća formiraju cijene, kako kalkuliraju, da li to rade »iz rukava« ili ne. I konačno kako testirati sagledava Inspekcija tržišta i drugi organi u komuni.

S ovim u vezi bilo je prigovora na opskrbni bazen bliže okoliše Knina, gdje postoje uslovi za intenzivniji i suvremeniji način uzgoja povrtnih kultura. Poljoprivredni proizvođači kninske o-

kolice, jednom smišljenom preorijentacijom mogli bi dovoljno količinama snabdijevati gradsku tržnicu raznim sezonskim proizvodima. Međutim, druga je stvar kako »probiti ledu« i modernizirati ovu poljoprivrednu granu, a što su dosad trebali rješavati stručnjaci, zadrugne organizacije i poljoprivredni proizvođači. Tako nešto bilo je zacrtano petogodišnjim planom razvika poljoprivrede na ovom području. Zato prigodom izrade novog perspektivnog plana ovom pitanju bi trebalo posvetiti mnogo veću pažnju i boriti se za punu realizaciju ovih zamisli i potrebe na koje ukazuju članovi SSRN.

Kninjani žele imati čist i lijepo uređen grad, kao što se moglo čuti iz brojnih diskusija i kritika na račun postojeće komunalne službe u kojoj bi po mišljenju članova SSRN, trebalo štošta mijenjati. Koliko tome građani pridaju pažnju, najbolje

se vidi i po tome, što su odlučili u okviru svojih podružnica osnovati sekcije za uređenje i uljepšavanje grada, pored drugih komisija i sekcija koje će postojati pri podružnicama.

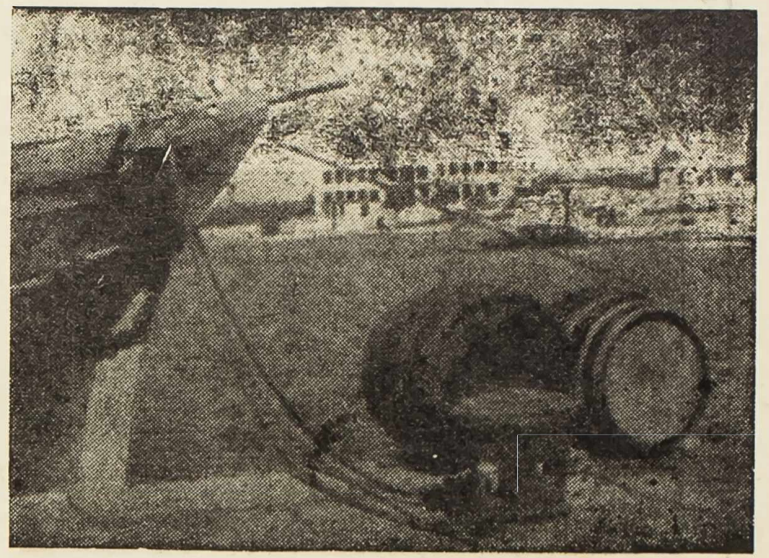
Pomalo tužnom temom mogli bi nazvati prigovore i diskusije o neaktivnosti dvaju postojećih kulturno - umjetničkih društava u gradu, a koja ne rade već dvije godine.

Zahvaljujući nastojanjima uprave Doma JNA Kninjani imaju prilike vidjeti u svom gradu dramske ansamble gotovo svih jadranskih kazališta ili čiti poznate interpretatore narodnih pjesama i zabavnih melodija. I pak osjeća se potreba za oživljavanjem kulturno - prosvjetnog života, domaćim snagama, kroz amaterske dramske družine, pjevački zbor i druge oblike, a zato u Kninu postoje uslovi, samo bi trebalo više inicijative i koordinacije između omladinskih organizacija, sindikalnih podružnica i organizacija SSRN.

Kninska scena i mogućnost postojanja pjevačkog zbora uz ostale neke manifestacije kulturno - prosvjetnog rada, potrebno je što prije izvući iz sadašnjeg čorsokaka u koje su zapale pred dvije godine neposredno po završenoj uspješnoj smotri kulturno-prosvjetnih aktivnosti na području kninske općine.

Nikad kninska osnovna škola nije imala vlastitu školsku zgradu, pa ni tamo od Dositeja Obradovića, kad je učiteljvao u Kninskom Polju, gdje je proveo »tri mile godine«. Sadašnje prostorije osnovne škole prati s pravom ružan glas, da su najlošije u zemlji. A škola ima preko 30 o-djeljenja i 1300 učenika, koji dolaze na nastavu i borave u nepodesnim prostorijama pod nekoliko krovova. Nije bilo konferencija SSRN ili zbora birača, da se pitanje izgradnje nove školske zgrade nije pokretalo. Onda kad se moglo graditi propuštene su sjajne prilike. Pa i pak, krenulo se s mrtve tačke.

Komuna je dala izraditi nacrt i tehničke elaborate, koji su nedavno odobreni. NO je odvojio 20 milijuna dinara, a 10 milijuna došlo je s druge strane, zahvaljujući razumijevanju ZTP-a Zagreb. Svega 30 milijuna stoji na raspoložuju za početak radova, ali to nije dovoljno, da se potpuno dovrši škola koja će ukupno zapadati preko 120 milijuna. Na konferencijama podružnica SSRN u Kninu ponovo se poveo razgovor o gradnji škole. Njeni temelji treba da se postave početkom ove jeseni. Shvaćajući financijsku situaciju oko izgradnje škole, građani su odlučili pružiti svoju pomoć ili dobrovoljnim radovima ili pristankom za uvođenje samodoprinosna. Prevladala je ova druga varijanta, ali konačnu odluku o tome treba da donese zbor birača. (M)

Pirovac

TURIZAM I HIGIJENA

Kada se ovih dana govori ili piše o turističkoj sezoni, često se spominju rekordi. Rekordan promet, rekordan dobit ili rekord na asfaltiranim cestama. Bilanca sezone, koja će se uskoro sastaviti, bez sumnje će potvrditi sva ta povoljna predviđanja, potvrdit će sve rekorde.

Nas je ovog puta zainteresiralo nešto drugo, nešto što se, kad je riječ o turizmu, vrlo često zaboravlja i zanemaruje. To je turizam i higijena. Kakva je bilanca sanitarnog inspektora i šta o ovogodišnjoj sezoni mogu kazati ljudi, koji imaju nezahvalnu dužnost da u našim turističkim mjestima bdiju nad zdravljem ljudi željnih sunca i mora.

Dizenterija i druga - crijevna oboljenja, gomile nečisti, otvorene jame s fekalijama, sanitarni uređaji u kampovima i prilike (bolje neprilike) u klaonicama, prodavaonicama voća i povrća, kruha, mesa... prijete da nam tokom sezone zagorče život i dovedu u opasnost naše zdravlje. Neugodna su iskustva iz ranijih godina i ona su nagonila na oprez, pa su duž obale sanitarni inspektori morali uložiti mnogo napora, da se ove godine sve to ne vrati u poostrenom obliku.

Najteža je ustvari bila borba

s primitivnim shvaćanjima o higijeni, koja su, nažalost, još uvijek dominantna u nekim našim krajevima. Odmah trebamo reći, da je ta borba, završila s uspjehom za organe sanitarne inspekcije. Za razliku od ranije ove godine u turističkim mjestima na kotaru nije se pojavio nijedan slučaj crijevnih oboljenja, trbušnog tifusa, dizenterije, ili sličnih bolesti. Prošle godine u turističkim mjestima u našem kotaru bilo je 18 slučajeva trovanja hranom, a ove nijedan. Svako priznanje organima sanitarne inspekcije! U predsezoni pregledane su sve zadrugne. U vrijednosti od 350.000 dinara nađeno je hrane, koja nije bila prikladna za ishranu Najveće količine nađene su kod Poljoprivredne zadruge u Pirovcu, protiv koje je pokrenut postupak kod Privrednog suda u Splitu. U Slanici su pronađene masline, koje je zadruga proizvodila, ali su bile zagađene muljem. U Slanici je također prodavana nepropisna mineralna voda. Organi sanitarne inspekcije svojevrmeno su naredili uređenje prodavaonica. Zbog neizvršenja tog zahtjeva zadruga u Slanici i Vodicama kažnjena je sa 10.000, a upravitelj sa 3000 dinara. Poljoprivredna zadruga u Rogoznici kažnjena je sa 10.000, a poslovođa sa 5000. Ove godine bilo je i manje muha i drugih insekata zahvaljujući poduzeću »Čistoća«, koje je vršilo deretizaciju i dezinfekciju.

U razgovoru sa sanitarnim inspektorom šibenskog kotara podučeno je, kako ipak ne treba shvatiti, da su higijensko - sanitarne prilike bile ove godine u najboljem redu. Međutim, kad se sa zadovoljstvom govori o ovogodišnjoj sezoni, treba imati na umu, ranije godine, kada je mnogo toga bilo loše, stavšive vrlo loše. Treba se sjetiti oboljenja od tifusa, zatim crijevnih oboljenja, koja su bila neminovna pratnja svakoj turističkoj sezoni. Ove godine svega toga nije bilo, što se može zahvaliti zajedničkoj suradnji sanitarnih inspektora, turističkih društva i samih mještana na obali i otocima.

Ove godine smo bili zadovoljni, kažu sanitarni inspektori naročito u usporedbi s ranijim godinama. To ipak ne znači, da ćemo se iduće godine zadovoljiti onim što je učinjeno ove sezone. Treba ići dalje, jer na našoj obali ima još mnogo toga što treba urediti. (Or)

MUZIČKA ŠKOLA U DRNIŠU OTVORILA DUVAČKI ODSJEK

U novoj školskoj godini, Muzička škola u Drnišu, pored već postojećeg klavirskog i gudačkog, otvorila je i odsjek za duvače. U tom odsjeku moći će učenici da stječu osnovne pouke iz klarineta, flaute, džez-trube i korne. Veći broj učenika upisao se na taj odsjek, koji vodi nastavnik Petar Skarica, pa se očekuje skoro podmlađivanje mjesne glazbe, koju već godinama drže stari stari. (c)

POČEO VEČERNJI TEČAJ EKONOMSKE ŠKOLE U DRNIŠU

Poslije uvodnih riječi direktora Ekonomske škole profesora Ante Kasapa, u Drnišu je prošlog ponedjeljka počeo rad večernji ekonomski tečaj uz tu školu, kojeg polazi oko 70 namještenika zaposlenih u privrednim organizacijama i javnim službama drniške komune. Oni će polaziti nastavu svakoga dana u večernjim satima osim subote i imat će pet sati školske nastave. (c)

Živa politička aktivnost u kninskoj općini

Zahvaljujući pravovremeno obavljanim pripremama od strane Općinskog odbora SSRN i organizacija na terenu, kao i velikom interesu cjelokupnog članstva, na području kninske općine započeta je živa politička aktivnost. Ta aktivnost je uslijedila povodom uvođenja novih organizacionih formi i održavanja izbornih konferencija podružnica, i osnivanja mjesnih odbora SSRN.

Do sredine septembra na području osam mjesnih organizacija formirano je već 25 podružnica, od 20 koliko će ih ukupno biti, održano je pet izbornih konferencija od sedam mjesnih organizacija SSRN bez podružnica, zatim dvije konferencije mjesnih organizacija s podružnicama u Polači i Biskupiji. Ovih dana tri dosadašnje kninske osnovne organizacije formirale su podružnice na kojima su izabrana rukovodstva i delegati za predstojeću mjesnu izbornu konferenciju.

Na svim izbornim konferencijama, koje su bile dobro posjećene, dosadašnja rukovodstva kroz referate upozнала su članstvo s proteklom radom i obrazložila nužnost i suštinu novih organizacionih formi. Izvještaji, kao i iscrpne diskusije, s obzirom na konkretne zadatke i potrebe pojedinih područja, dali su dovoljno materijala za određivanje budućih planova rada i akcionih programa.

Članovi SSRN u Biskupiji odlučili su, na primjer, da nastave sa izgradnjom spomen-doma, u Vrpolju će osposobiti prostori-

je z društveni rad. U Plavnu će se uz pomoć članstva Socijalističkog saveza, izgraditi dva stočna napajališta, u Polači osposobit će se put i proširiti krivine, radi uvođenja autobusnog saobraćaja. Mještani Kninskog Polja, Vrpolja, Golubića i Strmice bit će angažirani dalekovoda i elektrifikaciji sela, Plavanjci i Radljevanji pomoći će izgradnju puta Knin-Plavno i t. d.

Aktivnost SSRN, koja je u toku, na veoma zadovoljavajući način pokrenula je članstvo na selu i u gradu, pa se na čitavom području komune osjeća novi ritam u društveno - političkom životu.

Sigurno je tome doprinijelo veoma pogodno rješenje o broju i razmjesta podružnica za koje su pretežno održane izborne konferencije i mjesnih odbora SSRN, što će obuhvatiti manje, ali zaokružene ekonomske i društvene cjeline sa mnogo zajedničkih interesa i problema. Sve će to od sada trebati postepeno rješavati kroz neposrednije učes-

DRUŠTVENE ORGANIZACIJE DOBILE POMOĆ ZA RAD

Općinski odbor SSRN u Kninu do sada je od početka ove godine društvenim organizacijama na svom području dodijelio pomoć u ukupnom iznosu od 150.000 dinara. To su sredstva koja su prikupljena od jedan posto iznosa čiste dobiti privrednih organizacija, koje su pokazale mnogo razumijevanje pri stvaranju fonda za pomoć društvenim organizacijama. (m)

će građana i povezivanje članova Socijalističkog saveza i organizacija s organima komune.

Potrebno je naglasiti, da su sve dosadašnje konferencije imale velik odaziv, zbog toga je odlučeno, da se za slijedeći put potraži pogodnija prostorija za o-avke skupove.

To ujedno može biti ispit za novo rukovodstvo podružnice, jer ne bi se smjelo dogoditi, da se, eventualno, promašenim radom oslabi povjerenje članstva i da splasne njihov interes za rad kroz organizaciju SSRN. (M)

Sjednica Narodnog Odbora općine Drniš

Zadovoljavajuća naplata poreza

Glavno obilježje odvojenih i zajedničkih sjednica Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača Drniške općine, koje su održane prošle subote, bila su razna rješenja i odluke sa područja ekonomike, financija i personalnih poslova te komune.

Najprije je donesena Odluka o broju i vrijednosti tipskih zgrada na selu, da bi se odredila godišnja stanarina kao i mjerila za umanjanje njihove vrijednosti zbog starosti i istrošenosti.

Zahvaljujući zalaganju službenika službe prihoda u Odjelu za financije, odbornici su mogli biti sa zadovoljstvom upoznati o visokom procentu naplate poreza, koji iznosi 86% od rezreza i du-

govanja za 1959. godinu. Manji, nenaplaćeni dio odnosi se na dubiozna potraživanja raseljenih poreskih obveznika i nenaplaćene bolno - opskrbne troškove privatnika.

Da bi se imao uvid u kretanje privrede u I. polugodištu ove godine u odnosu na planska predviđanja, data je analiza svih poduzeća, čija su sjedišta na području Drniške općine. Izostavljajući dugi niz cifara iz dokumentirane analize, može se, ukratko, reći, da analiza pokazuje porast, ekonomičnost i rentabilitet i da su rezultati pozitivni.

Pod personalijama doneseno je rješenje, da se zbog odlaska na novu dužnost, na mjesto dosadašnjeg načelnika Odjela za financije Jove Galića, postavi Bogoljub Knežević, dosadašnji načelnik Odjela za opću upravu i unutrašnje poslove. Na njegovo mjesto postavljen je Ivan Sarić, službenik Zavoda za socijalno osiguranje.

RADOVI NA IZGRADNJI DALEVOVODA

Poslije prve faze radova na izgradnji dalekovoda Knin - Strmica u kojoj su mještani Kninskog Polja, Vrpolja, Golubića i Strmice, dobrovoljnom akcijom iskopal preko 160 jama, sada se prišlo drugoj fazi koja se sastoji u raznošenju armirano betonskih stupova na mjesta gdje će biti utvrđeni u betonske temelje. Dok omladina i članovi SSRN učestvuju u raznošenju stupova, dotle će njihovo postavljanje obavljati radnici poduzeća »Komunalac« iz Knina.

USKORO POČINJE RAD AUTOŠKOLA

Automoto društvo u Kninu uskoro će organizirati kurs za vozača automobila. Kurs će polaziti grupa od 15 građana, članova društva.

Pošto u gradu vlada veliki interes za autoškolom, Savez automoto društava Hrvatske dodijelit će Automoto društvo Knin jedan automobil.

Sa područja prosvjete za direktora Ekonomske škole postavljen profesor Ante Kasap, a za upravitelja Osnovne škole u Drnišu nastavnik Adam Pečić.

Rješavajući molbe i žalbe, koje su se, uglavnom, odnosile na nacionalizirana zemljišta, do djelu građevnog zemljišta i otpis bolno - opskrbnih troškova, sjednica je završila rad. (c)

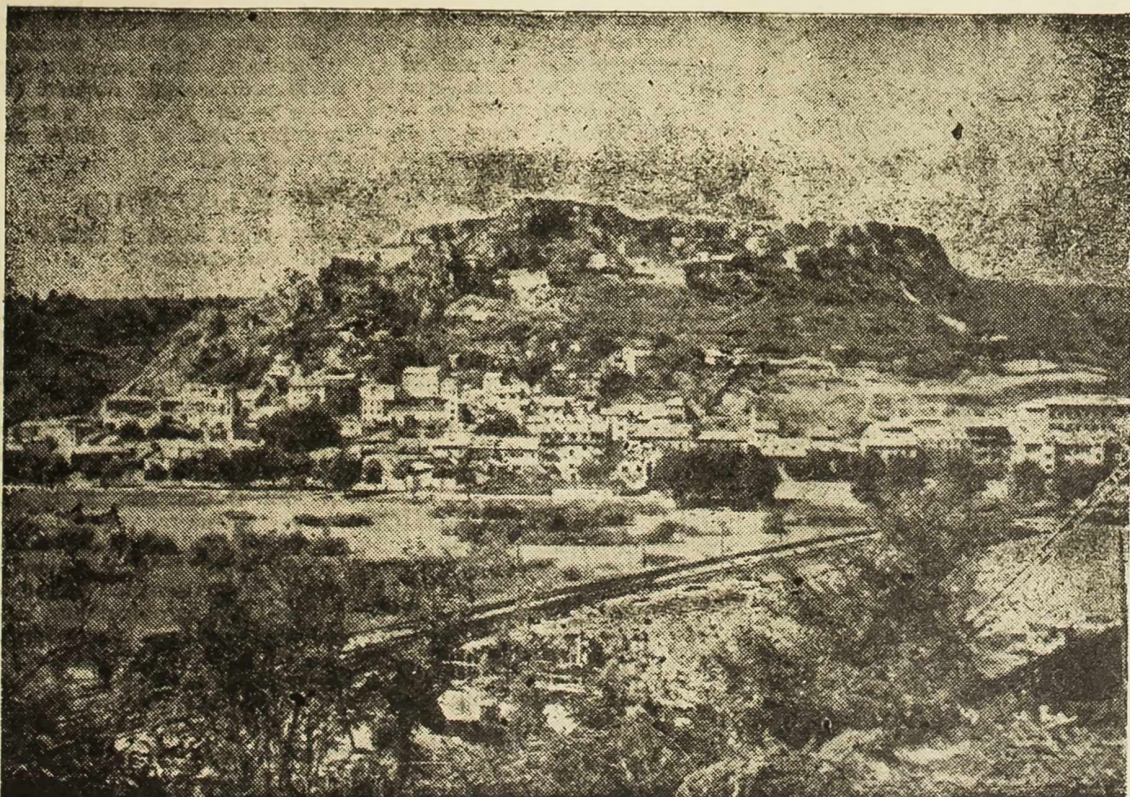
NOVA ULICA U DRNIŠU

Realizirajući u etapama idejni urbanistički plan Drniša, ovih je dana servis za građevne i zanatske usluge Stambene zajednice počeo raditi novu, 200 metara dugu ulicu. Ulica se odvaja od zgrade Komunalne banke i prolazi pored novih stambenih zgrada na Trgu kulture. Moerni asfalni kolovoz bit će širok 9 metara, a sa strane će imata trotoar različite širine. Na početku nove ulice, ispred upravne zgrade »Transremonta« izgradit će se i parkiralište za automobile. Predviđa se, da će radovi biti završeni koncem 1960. godine, a njihova će vrijednost iznositi oko 7 milijuna dinara. (c)

PROVALNA KRADA U DRNIŠU

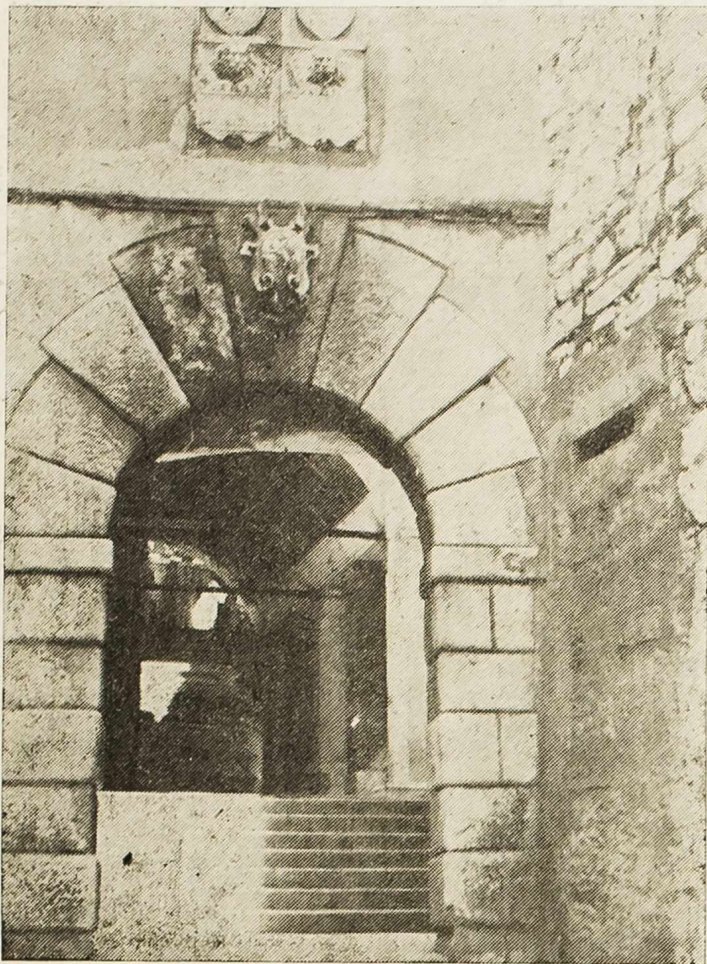
U noći od subote na nedjelju izvršena je provalna krađa u krojačkoj radionici Zanatsko-privrednog poduzeća »Radnik« u Drnišu. Nepoznati provalnik razbio je staklo na ulaznim vratima, provalio vrata od radionice i, prema dosada utvrđenim činjenicama, odnio jedan električni nož za sječenje platna, jedno muško odijelo, dvije vjetrovke i nekoliko metara razne tkanine.

To je prva provala u Drnišu u posljednjih desetak godina, pa je zato naišla na ostru osudu i žive komentare u javnosti. Organi unutrašnjih poslova vrše istragu. (c)

Knin

Historijski spomenici

Gradska vrata između biskupije i kule uz kneževu palaču vrlo su dobro sačuvana i posebno interesantna.

Ne zna se točno kada su izgrađena, ali mora da je to bilo krajem XV. vijeka, a možda i nešto kasnije. Vrata su građena u stilu Sanmichela (građitelja tvrđave sv. Nikole), a nad njima je grb gradskog kneza Jakova Pisania. Nekad je tu bio i lik mletačkog lava, ali je god. 1943. isječen.

S lijeve i desne strane su grbovi Ivana Kalba i Ante Kalba. To su mletački plemići, koji su bili šibenski gradski knezovi.

Na unutrašnjoj strani vrata, na velikoj ploči, bio je natpis u čast Leonarda Foscola, generalnog providura, ali su Francuzi za vrijeme okupacije uništili sva slova.

J. Celar

Odgovorni problemi

ODNOSI U PORODICI

Mnogo se danas na području odgojnih problema raspravlja o tome, kojim ćemo sredstvima i kojom metodom postići što bolje odgojne rezultate. Na pedagoga se postavlja zahtjev, da dobro pozna nauku o odgoju, a roditelj treba, da je sam dobro odgojen, da bi mogao sve e dijete valjano i dobro odgojiti. Znamo, da nitko ne može da daje ono, čega sam nema. Ovoj istini, treba pridružiti još jednu, koja glasi: »Svako kasnije pokoljenje, stoji na ramenima predhodnih pokoljenja, jer nasljeđuje prirodne snage i svojstva, koja su nagomilala predhodna pokoljenja. Stoga je za odgoj djece kao budućih građana, vrlo odlučujuće, vlastito ponašanje uzgajatelja pred uzgajnikom, odnosno djetetom. U porodičnom odgoju mnogo se griješi ako se misli, da djecu odgajamo samo onda, kada s njima razgovaramo ili kada ih podučavamo. Međutim, djecu odgajamo u svakom momentu života, kad ih odijevamo, kad razgovaramo s drugim ljudima, kad čitamo novine, kad razgovaramo o našim prijateljima. Sve to za dijete ima naročit značaj.

Konkretno rečeno, naše nedostojno ponašanje, nepravilan odnos braćnih drugova jednog prema drugome, može imati najžalosnije posljedice za dijete. Kako se to praktički odražuje na dijete, evo jednog primjera:

Mala Vera je mnogo voljela djecu. Pošto se kod kuće nije imala s kim igrati, majka ju je dovela u vrtić. Vera je milo i inteligentno dijete, samo malo i odviše slobodna. Poslije nekoliko dana, Vera je u uzbuđenju počela upotrebljavati ružne riječi, što je neprijetno djelovalo na ostalu djecu i odgajateljicu. Možda je to dijete čulo od svojih vršnjaka ili od nekog starijeg? Zato je odgajateljica pozvala Veru na razgovor. Kad je upitala Veru od koga je to čula, na njeno veliko iznenađenje ona je odgovorila:

»Tako mama grdi tatu, kad je ljuta«. Odmah je pozvana majka, ali ona tvrdi, da je to dijete čulo u vrtiću. Djevojčica je međutim ponovila svoju prijašnju izjavu. Ljutita majka ju je zapitala: »Kada si ti to čulo od mene?« »Pa ti tako uvijek kažeš ta-

ti. I jučer si mu kazala, kad je ušao s prljavim cipelama u sobu.« Na to je bijesna majka zgrabi za ruku i opali nekoliko šamara. Ovdje možda ne bi trebao nikakav komentar, ali je i pak potrebno istaknuti, da ti međusobni odnosi u porodici, treba da su takovi, da se pridržavamo pravila, koja vrijede za jedno lijepo društvo. Nikada se u tom slučaju ne će dogoditi, da će djeca za svoje loše ispadne, nas optuživati.

Nije opravdano mišljenje, što ga pretežno zastupaju muževi, da se u međusobnim odnosima u porodici ne treba pridržavati nekih osobitih pravila lijepog ponašanja, već da čovjek mora biti prirodan, i da ne treba sebe prisiljavati na usiljeno ponašanje. Upravo takav stav može štetno djelovati na članove porodice, jer upravo u takvom stavu, može da se dogodi nešto, što se kasnije ne može popraviti. Zar se može smatrati »prirodno« ponašanje, kada muž dolazeći s posla sjeda odmah za sto i traži objed, a da prije toga nije smatrao potrebnim da progovori nekoliko riječi sa svojom ženom i djecom. Takvi »prirodni« odnosi ne dovode do poštovanja ličnosti, odnosno članova porodice.

Prije svega, prvo i osnovno pravilo ponašanja u svakoj porodici treba da bude, da se svi članovi međusobno obraćaju jedni drugima s poštovanjem, uljudno, bez ružnih riječi i povišenog tona. Vika nije nikako prijetna za mirnu porodičnu sredinu.

Mišljenje jednog člana porodice treba poštivati i uvažavati. To poštovanje odražuje se u tome, što mi s pažnjom slušamo izlaganje jednog porodičnog člana i dozvoljavamo, da on govori do kraja bez prekidanja. Roditelji treba i djecu da saslušaju.

Razumljivo je, da se uvijek ne ćemo složiti s onim, što kažu djeca, ali sve to treba djeci objasniti na miran način bez buke. Roditelji treba da dozvole, da po koju umjesnu primjedbju i njima djeca učine. Nigdje ne stoji, da roditelji moraju biti uvijek u

pravu. Jedno od glavnih pravila za skladan odnos u porodici jest taj, da pojedini članovi što manje jedan drugome smetaju i zadržavaju brige. Svatko treba da se privikne a kućni red i da ne pravi nered oko sebe, jer se tako i mi sami naviknemo na nered i time mnogo zadajemo posla majci kao domaćici, čije napore oko održavanja reda i čistoće, članovi porodice treba da cijene.

Za svakoga je člana porodice, gotova dobit, ako se u kući drži svih pravila pristojnosti. Svaki član treba da se navikne lijepu držanju, kretanju, pristojnom govoru, jer je to uvjet da se lako snađe u svim društvenim prilikama. Zapusti li se čovjek u domu bit će mu u društvu teško, i svaka kretanja i svaka riječ bit će mu usiljena, nenaravna, postat će smiješnim. Zanimarene u držanju i govoru, uvijek je dokaz manjkava odgoja. U koliko se stariji drže ovih osnovnih pravila, to onda omogući i od mladih zahtijevati, ali još u najranijem djetinjstvu. Kaže se, da je djetinjstvo poput ogledala u kom odsjeda u životu ono, što se za rana pred njega postavilo.

Zaista je vrlo neugodno, kad se dijete nauči lijepom odnosu i pristojnom vladanju, poslije mnogih poniženja i neprilika u društvu. Jedna od čestih pojava je upadanje u riječ. To se često događa između braćnih drugova. To isto kasnije čine i djeca. Djeca se to ne ustručavaju učiniti roditeljima ni pred stranom osobom. Sve su ih to možda naučili i sami roditelji, pa možda i nesvjesno.

Međutim, odnosi u domu treba, dakle, da su srdačni i korektni. S djecom treba postupati čovječno i kloniti se svega, što bi u njihovu razvoju moglo ostaviti duboku trag. Treba se ostaviti velikog pripovijedanja, kako se treba vladati i govoriti. Sve to primjerom treba pokazati.

M. Mrđen.

Uskoro biranje novih školskih odbora

BEZ NJIH SE NE MOŽE

Tu, nedavno, počela je još jedna školska godina. Razredni imenici ponovo su se našli na školskim stolovima. Zajedno s njima i nove brige i novi zadaci. U vremenu koje predstoji, trebaće mnogo toga savladati, ne malo volje uložiti. Možda i zbog toga što naša reformirana škola noseći sobom — značajne — novine postavlja također i poneki novi napor, neki problem, koji treba riješiti, da bi se uvidjeli plodovi koje ona, bez sumnje, nosi u svom okrilju. Jer nove forme i metode rada, koje nosi sobom naša nova škola, uz to što pružaju svakom učeniku, bez obzira na dob školovanja, mogućnosti da razvije svoje unutarnje sklonosti, vuku svakako i izvjesne zahtjeve i postavljaju ih pred učenike i nastavnike u jednom tako reći oštrijem tonu. A pošto se tek počelo, i pošto nema mnogo iskustva, sasvim je logično da škola kao cjelina mora dobiti veliku pomoć i izvana.

I eto, upravo tu može doći do izražaja pomoć i svijest građana. Kada se o tome govori, u prvom se redu pomišlja na one ljude koji će biti izabrani u školske odbore. Jer višegodišnje iskustvo pokazalo je, da su se i školski odbori — kao specifičan vid društvenog upravljanja — već toliko afirmirali u svom radu, da im danas napose treba pridavati još veću pažnju. Školski odbori već su toliko pomogli našem mladom školstvu, da se bez njih ne može zamisliti pravilan i uspješan korak u napretku.

Kako je već i poznato, u školske odbore — ta tijela koja rukovode životom i radom škole, i od kojih, kako rekossmo, ne malo zavisi kakvi će se plodovi požnjati — pored nastavnika, i u starijim razredima

učenika, biraju se i građani. Biraju se oni, koji su itekako i lično zainteresirani kako će neka škola napredovati, kakav će biti kvalitet nastave i odnos između učenika i nastavnika. A njih opet delegiraju osnovne organizacije Socijalističkog saveza, odnosno zborovi birača.

Kada se ima sve to na umu, naime koliko i kakvu ulogu trebaju da igraju školski odbori, bit će nam jasno, da se njihovom skorom izboru mora prići s mnogo pažnje. Jer nije i ne može nam biti svejedno, koga će se izabrati u školski odbor. Tamo treba da bude mjesto onima, koji će svjesno i nesebično ulagati svoje vrijeme i trud, onima koji će, kada budu izabrani, znati opravdati povjerenje i doprinijeti da se sva pitanja koja izrnu u toku njihova mandata na najbolji način i najlakše riješe. Ako se netko ovoga posla pri-

mi ne iz osjećaja dužnosti i društvene obaveze, onda od svega toga ne će biti ništa. Važno je da ljudi koji se prime ove odgovorne dužnosti odmah o početku shvate da posao koji ih čeka nije zabava već više — manje značajni i ponekad, ne tako rješivi problemi.

Dosadašnji školski odbori na našem području, uz pojedinačne iznimke, uspješno su i s velikom sviješću rješavali sve probleme nastave i odgoja. Mnogi su od njih svladali tako da kažemo, dječju bolest, koja se u prvo vrijeme očitovala samo u njihovoj brizi o materijalnom osiguranju škola. Školski odbori sve više postaju onaj faktor, koji vodi svestranu brigu o školi, učiteljima, nastavnicima, učenicima, njihovom odgoju, aktivnosti prosvjetnih radnika u ostalim oblastima društvenog života pojedinih mjesta.

Izbori za nove školske odbore,

koji treba da se obave do 30. listopada, treba da utječu i na poboljšanje sadržaja rada ovih organa društvenog upravljanja i da i oni u selima postanu značajni odgojni faktori, a ne samo da se brinu o drvima, krečenju, učilima i stajovima za učitelje.

Na području naše općine radilo je u dosadašnjim školskim odborima oko 310 građana, od čega gotovo jedna četvrtina žena. To je u svakom slučaju pozitivno i svome svakako treba voditi računa i prilikom izbora za nove školske odbore.

U svakom slučaju ne bi bilo loše da na isteku mandata sadašnji školski odbori podnesu zborovima birača izvještaj o svom radu. To bi u neku ruku predstavljalo polaganje računa biračima o svemu onome što su školski odbori učinili a ujedno i to pozitivno utjecalo na rad njihovih nasljednika.

H-T

vrijeme i mi

RIJEČ, DVIJE O KAZALIŠTU

Ono ima svoje značenje i kao »javna govornica« i kao aktualni spektakl. U odnosu na film, kazalište je odlika neposrednosti i otvorenosti kontakta sa gledaocima, prisustvo obogaćeno uvjerljivošću žive slike. U tome ima puno posebnog, osobitog, uvijek pravog i izrazitije ljudskog. Kazalište je »živi organizam«, kroz koji pulsira vrijeme, trči sadašnjost, projevdi zbiljanje. Danas se ono oživljuje »kroz novu izražajnost, kroz moderni izraz scene. Kazališne metamorfoze, eksperimenti »antiteatar«, otkrili su nam dosad nikad neiskorištene mogućnosti scene. Moderna scena postaje sve više simbolika i magija, neko misteriozno prikazanje, neki spiritualni glumački obred. U takvim inscenacijama, vizijama, konteplatima scenskih rješenja, predvodi ekstremno, avangardističko kazalište. To je Beckett, to je Jonesco, to su Kaštelan i Obrenović.

Klasični principi akcije, radnje, konflikta, »peripetija«, »katastrofa«, odumiru i ustupaju mjesto simboličkim silhuetama psihičkog i poetskog dinamizma u tekstu, koji mora biti dramski potencijalan i scenski ritmičan. Kazalište sve više postaje strast, scenski fluid, igra i u naivnom, primitivnom smislu, te riječi. Kroz igru se odmotavaju i premotavaju prizori, koji su poruke i signali vremena i ljudskih sudbina. Scenom vlada ritam simboličkih prikazanja, koja se u ozvučenja magičnih šumova ili efekata pretvaraju u psihološke prostore. Kad su na sceni prazne Joneseove stolice, ili Beckettove

kante za smeće ili Kaštelanove poetske lutke, onda smo kao gledaoci transponirani u drugu stvarnost, gdje se unutarnji, neistraženi, podsvijesni život kreće kroz čuda.

Vrijeme nam je donijelo takvu scenu, takav tip čuda pozornice, takav dramski tekst vatri duha i na to se moramo naviknuti kao na prirodno, jer umjetnost danas u svim svojim vrstama kida sa starim kulisama i revolucionarno ide naprijed. Ono što je danas »apstraktno« u modernom slikarstvu, javlja se kao pandan i u sceni. Izvjesna »nerazumljivost«, koja prati fenomen umjetničkog, normalna je reakcija konvencionalne tradicije, ali ona će se izgubiti sa tragom vremena, koje ustvari kreće put novoj umjetnosti, opećenito novome. Oni, koji misle da je to izgubljenost ili kriza, atrakcija ili moda, zatvaraju svoje intelektualne horizonte i na »repu« su vremena.

Uostalom, svjedoci smo očiglednih revolucija u formi, ne samo u umjetničkom svijetu, već u naučnom i tehničkom stvaralačkom kompleksu. Međutim, izgleda da je teže privikavanje na novine u umjetnosti i da su upravo ti duhovi fenomenai najzagmetniji. A to je i razumljivo, jer su sfere duha, imaginacije i intuitivnog prepune zaleta misli i mašte. Bogatstvo scenske interpretacije ispoljava se i u čaru emocija koja neposredno dohvata gledaoca. Gledaocu oko puni se senzacijama i oblicima, pa on doživljava u sebi raspravlja vizuelne i akustičke utiske. Dojam o djelu postaje jak kao djelo i emisija pozornice sudjeluje kao život, kojeg živi gledalac.

Treba istaći da ovaj umjetnost »ne treba pomagati da umre«, nego da se rađa. Ona je duhovni »ventil« današnjeg čovjeka,

T.

film od srijede do srijede

Pakao u gradu

TALIJANSKI FILM. REŽIJA: RENATO CASTELLANI

Sudbina svake od onih zatvorenica, koje gledamo u ovom filmu, dovoljna je za jednu uzbuđujuću filmsku priču, a izmiješane sve skupa zahtijeva mnogo spretnosti, osjećaja i rutine, da bi bile dovoljno jasno i snažno izražene. U ovom složenom poslu Castellaniju svega toga nije falilo, ali ipak ni on nije bio u stanju da se jednako zabavi sa svim akterima i izbjegne da neki od njih budu tek mabačene skice. Ne bi zapravo mogli ni reći da su nam intencije filma sasvim jasne: da li on treba da bude kritika jednog kaznenog sistema, kojim ničim ne pridonosi preodgajanju delikventata, kritike društva koje stvara delikvente ili pak prikaz mjesta u gradu u kojem je život nalik na pakao. Međutim, kakva god bila njegova namjera, nad svim se nametnula virtuozna igra velike Anne Magaani, koju je bio pravi užitek gledati i u čijoj blizini čak ni Giulietta Masina nije uspijevala a dođe do punog izražaja. Već radi samog toga moramo biti zadovoljni sa ovim filmom.

Tri četvrtine sunca

DOMAĆI FILM. REŽIJA: JOŽE BABIĆ

Napokon se pojavio u Šibeniku film, koji je svom režiseru donio prvu nagradu na prošlogodišnjem festivalu u Puli, nagradu koja mu je od mnogih bila osporavana. Radi toga nam je ovaj film bio posebno interesantan. Mogli smo konstatirati da je on svakako jedno zanimljivo i, barem za nas originalno ostvarenje. In-

ternacionalna grupa povratnika iz njemačkih logora smrti, koja na stanici u jednom češkom gradiću nestrpljivo očekuje voz, koji će svakoga odvesti u njegovu domovinu, skup je različitih tipova i karaktera, koji svaki na svoj način proživljuje grozničave trenutke očekivanja. Ispreplećući njihove doživljaje u jedinstvenu dramsku radnju, režiser je, naročito u oblikovanju karaktera, pokazao zrelost, koja u pojedinim scenama prelazi granice solidnog prosjeka i dobiva snažne dramske akcente, koji nas istinski uzbuđuju. Kad bi to bilo u svakom momentu jednako, onda bi film bio djelo vrlo visokog dometa. Ovakvo je on to samo u fragmentima, dok je u cjelini zadovoljavajuć.

Visoki stranac

AMERIČKI FILM. REŽIJA: THOMAS CARE

Westerni se, izgleda, sve rjeđe pojavljuju na platnima naših kina. To je dobro, ne radi nekih moralno - edukativnih predrasuda prema njima, već pristo zato što zbog šablone, kojom je velika većina njih prapljena, postaju, ukoliko ih češće gledamo, neinteresantni i dosadni. Ovakvo, ako ih gledamo s vremena na vrijeme, mogu služiti čak kao jedno olakšanje i odmor u jednom repertoaru sastavljenom pretežno od filmova s »problemima«, kakva je repertoar naših kina. Zato nam je čak i jedan sasvim prosječan western, kao što je »Visoki stranac«, dobro došao. U njemu nema zaista ničeg novog i potpuno je u stilu i maniri brojnih filmova ovog žanra, koje smo već ranije gledali.

— b —

Mestrovic: Vaza

STRIC MARKAN

Kad planu najprije jedna, a odmah zatim i druga puščana vatra, moglo je biti, sudeći po suncu iznad Velebita devet sati. Ali, iako su pucnji u podnožju planine glasno odjeknuli, nitko se zbog toga nije naročito uznemirio. Bilo je to nešto sasvim obično za narod koji je izbjegao od ustaškog noža i već oguglao na ovakve situacije. Vatre u logoru ispod Babina Vrha gorile su tiho bez dima, da ustaše ne bi otkrile njihovo mjesto... Sada se samo na to pazilo i o tome razmišljalo. Nitko, međutim, nije slutio da među njima nema dvojice. Za to vrijeme, dolje na jednom zelenom proplanku Brezovače, dva staračka ljudska tijela, ležala su bez života u dvije lokvice krvi.

Pa ipak, događaj nije bio običan. Ne! Ne i ne! — uporno je ponavljao stari Markan svome unuku, skojevcu Đuri, kad ga je ovaj preklinjao da napusti kuću i da bježi sa ostalim svijetom. — Ja neću sa svog ognjišta. Neću da napustim prag zbog neke politike koju ne mogu da pojmim niti da razumijem. Vi mene da učite, vi goluzdravci jedni. Vi svi znate šta će se desiti, a još ne umijete pošteno ni nos da obrišete... — Poginut češ, kažem ti. Zaklat će te, dje-da, ne luduj. A mogu i živa u vatru da te bace...

naša priča

— Mene? Zašto? Nikom ja ni za šta nisam kriv! Ne će mene nitko. Ali, onog tko je nešto zaradio — toga će omi. Znam ja šta je vlast. Promijenio sam tri cara i kralja. Mogu i četvrtog.

— Nisi kriv! A jesu li krivi oni što ih već pobije? Znaš ih. — Znam i ne mislim kao i vi. Da se oni nisu zamjerili ni dlaka im s glave ne bi otišla. Vlast treba poštovati, pokoravati joj se, pa se ne treba bojati. Svejedno, bilo ta vlast tko mu drago, Petar ili Ante.

— Mogao si i cara Franju još da pome-neš... — Pa šta?! Ti znaš šta je car Vranja, zelembaču jedan! Kanite se vi mene i idite svojim putem koji ste tako lako izabrali. Vi da napadate vlast. Eto, šta ste noćas uradili, pad sad — bježi narode, pobit će te ustaše, popaliti, poklati. A da šta će. Ne će osa dok je ne takneš.

— Napali smo fašiste, likvidirali ih, jer hoćemo da živimo u slobodi, hoćemo narod da zaštitimo, djeda.

— He, dobro ste počeli da ga zaštićujete. Učinili ste da sada moramo bježati. Ali ja se ne mičem ispod ovog mog krova. Rodio sam se pod njim, pa mogu i da umrem kad je tako. A vi idite. Nosite sobom što vam je drago. Tjerajte blago, kola. Tovarite i selite. Upamtite samo da Velebit nije druga država...

Ipak, stari Markan je najzad popustio. Poslušao je unuka, snaje i komšije. Ali jedva i teškom mukom. Poveo je i babu Savku, suprugu koju je rijetko zvao po imenu.

— Spremaj se baba! — kazao joj je. — Spremaj se i batali tu kuknjavu! Pošlo je nao-

pako, pa neka ide. Propada sve pa ćemo i mi. Vrag je došao po svoje...

Kola strica Markana išla su posljednja, daleko iza drugih koja su se već jedva čula. On je u njima sjedio poguren, skrštenih ruku i tužan. A baba Savka nije prestajala da jeca. Krajikom svoje crne marame stalno je brisala suze. »Hoćemo li se ikada vratiti?« — upitala bi ga ponekad, ali on nije odgovarao. Umjesto toga uzdisao je teško i duboko, kao da se sa životom bori. I noć je proveo mučno, pušeći iz svoje krive lule i ništa ne govoreći. Cijelu je skoro presjedio. Stapom je primicao granje i bacao ga na vatru. Ustvari, kajao se što nije ostao u svom zapečku i bolovao je zbog toga. »Što krenuh!?« — mislio je. »Što ih poslušah!?«

Ljutra, moralo se dalje. Navije u planinu... Logor je zaista bio napadnut, žestoko, iznenada i sa svih strana. Izvršen je pokolj u kom je stradalo više stotina glava. Gotovo hiljadu, mladih i starijih. Markanovi su ostali živi, ali im je kao i ostalom svijetu propalo sve. Samo su živote iznijeli. Spasio ih je puki slučaj, neka sreća koju je taj naivni starac mnogo vjerovao. Čak više nego i u samog svevišnjeg kome se i u snu molio.

— Neću ja da se zlopattim u ovoj šumetini — kazao je već drugog dana. — Ovdje će zvijeri da me rastrgnu. Pa, zar mi onda nije bolje dolje u selu? Ja koru ne mogu da jedem. I tako ću umrijeti. Snaći će me ono što je suđeno. I od čega, bratac moj, da bježim? Nitko još nije umakao sudbini. Zato ću da se vratim. Idem ja kući, pa neka me snade mu drago. Smrt, smrt — neka, ionako mi je vrijeme da se preselim na drugi svijet...

Baba ga je odvrćala, odgovarala da ne ide, molila, preklinjala, ali, uzalud. Desete noći je nestao, a sa njim i ona.

»Starci su tu negdje. Traže valjda maline. Znaju oni gdje ih ima«, zaključilo se, jer više nitko nije sumnjao da bi starac Markan mogao da se vrati u selo. Međutim, njega je privlačio zapečak, rođeno ognjište... Volio je da na prag sjedne uz kavu ili lulu, da gleda na put i da uživa. A što se ustaša tiče, lako će — predat će se i priznati njihovu vlast. Tako je mislio.

Kada je svanulo on je sa svojom babom bio već dolje, u ravnici. Išli su polako i bez straha. A onda odjednom, pred njima se stvorili ustaše. Njih četvorica. Markan je zastao, a baba Savka još nekoliko koraka prije, uplašena i jadna.

— Ej, stari, — obratio mu se jedan — šta ti znači ta bijela krpa oko ruke?

— Kakvi ste vi stružnjaci kad ovo ne znate! — uzvnuo je Markan.

— Šta ti znači to, pitam? — ponovi onaj isti namngodeni pogled.

— Predajem se! Eto to znači...

— Predaješ se!? — nasmijaše se ustaše.

— Da! — potvrdi starac.

— Dobro, kad se predaješ — rekoše mu i dvojica podigoše puške.

— Pucajte kad ne poštujete zakon! — bile su posljednje riječi starca Markana. Drugi metak pogodilo je baba Savku. Izgovorila je samo ono bespomoćno — jao...

Milan Trešnjčić

SPORT - SPORT - SPORT

Druga savezna nogometna liga

SLABA IGRA

„SIBENIK“ - „ODRED“ (Ljubljana) 4:1 (1:1)

Stadion »Rade Končar«. Gledalaca preko 2.000. Sudac Sestić iz Mostara. Strijelci: Stosić u 17. (11 metara) i 54., Bašić u 56. i Nadoveza u 80. minuti za »Sibenik«, a Oblak u 39. za »Odred«.

SIBENIK: Miloševski, Jelenković, Iljadica, Zaja, Sangulin, Tambača, Bašić, Marenci, Zambata, Nadoveza, Stosić.

ODRED: Novak, Medved, Eltrin, Plavšić, Berginc, Gugolj, Breznjar, Velkavrh, Cuban (Alibegović), Oblak, Jalešević.

Ljubitelji nogometa u gradu, koji su sa velikim zanimanjem očekivali nedjeljnu utakmicu, ni-

su bili zadovoljni prikazanom igrom. Međutim, lijepi golovi i zaslužena pobjeda, obradovala je prijatelje »Sibenika«.

Početak igre pripada domaćima, koji preko opasnog Bašića ugrožavaju vrata Novaka. U drugog minuti Bašić je tukao na vrata, ali je u posljednji čas Berginc loptu izbacio u kornere. Samo dvije minute kasnije to isti učinio je i Zambata. Oba kornera ostala su neiskorištena. U ovom dijelu navala »Određ« nije predstavljala opasnog protivnika za vrata Miloševskog.

Zambata je u 8. minuti propustio idealnu šansu da postigne zgoditak, kada je sa 10 metara tukao pokraj vrata. U 17 minuti domaći postižu zgoditak preko Stosića i to iz jedanaesterca, nakon što je golman Novak nepropisno zadržao Zambatu u kaznenom prostoru. Zambata je također u 21. minuti propustio idealnu priliku da povisi rezultat.

Od tada pa do kraja prvog dijela igra se na sredini terena. Navala »Određ« upućuje prve udarce na vrata Miloševskog tek u 30. Minuti. Jednom griješkom Zaje »Odred« je preko Oblaka izjednačio na 1:1. Ovaj zgoditak Miloševski nije mogao braniti. Dvije minute prije kraja I. poluvremenu Eltrin je povrijeđen u sudaru s Bašićem, pa je morao da napusti teren.

»Sibenik« je tek u nastavku zaigrao bolje i sa tri lijepa zgoditka osigurao visoku pobjedu. Bašić se u 51. minuti lijepo probio po desnom krilu i kada je došao na kornere - liniju loptu nabaci pred vrata Novaka. Lop-ta se odbija od vratnice i dolazi do slobodnog Stosića, koji iz neposredne blizine pogađa mrežu. Samo dvije minute kasnije na

pas Zambate, Bašić je povicio na 3:1. »Odred« je u 75. minuti mogao smanjiti rezultat. Nabačenu loptu iz kornera Oblak je glavom uputio u suprotni ugao, ali se tu našao Iljadica, koji je izbacio loptu u polje.

Do kraja gosti imaju više od igre, ali njihova navala griješi. 10 minuta prije kraja Nadoveza je postigao konačan rezultat od 4:1.

Najbolji igrači ove utakmice bišu Bašić, Sangulin, Iljadica i Jelenković kod »Sibenika«, a Novak, Medved i Oblak kod »Određ«.

Sudac: Sestić - vrlo dobar. (ml)

REZULTATI I. KOLA

Zagreb: Zagreb — Karlovac 4:1, Sibenik: Sibenik — Odred 4:1, Osijek: Proleter — Lokomotiva 2:3, Banja Luka: Borac — Trešnjevka 2:5, Zenica: Celik — Varteks 4:0, Sarajevo: Zeljeznicar — Sloboda 3:0.

TABLICA

Celik	1	1	0	4	0	2
Zeljeznicar	1	1	0	3	0	2
Sibenik	1	1	0	4	1	2
Zagreb	1	1	0	4	1	2
Trešnjevka	1	1	0	5	2	2
Lokomotiva	1	1	0	3	2	2
Proleter	1	0	1	2	3	0
Borac	1	0	1	2	5	0
Karlovac	1	0	1	1	4	0
Odred	1	0	1	1	4	0
Sloboda	1	0	1	0	3	0
Varteks	1	0	1	0	4	0

PAROVI II. KOLA

Odred — Sloboda, Karlovac — Zeljeznicar, Trešnjevka — Zagreb, Lokomotiva — Celik, Varteks — Borac i Sibenik — Proleter.

Podsavzna nogometna liga

Visoka pobjeda „Dinare“

»DINARA« — TLM 8:0 (3:0)

U Kninu je prošle nedjelje, pred oko 500 gledalaca, odigrana prvenstvena utakmica II. kola Šibenskog nogometnog podsavza, između »Dinare« i TLM iz Sibenika, koja je završena pobjedom »Dinare« s 8:0 (3:0).

Sudac: Matic. Golove su postigli Maglica 3, Đujić 2 i Novaković.

»Dinara«: Biserko, Mrda, Drača, Marić, Novaković, Gubelić, Milošević, Đujić, Biserko II., Vidović, Maglica.

TLM: Mikulandra, Bašić, Rupi-ć, Krnić, Bujas, Ernjak, Grubić, Jovičić, Baljkas, Rosini, Zoric.

Prva zrelija kombinacija oko pete minute urodila je plodom. Maglica je prvi načio mrežu plavih. Malo zatim igrači TLM skrivili su penal, koja je realizirao Novaković. Zatim je Drača iz slobodnog udarca povicio na 3:0. U ovom dijelu Dinaraši nisu iskoristili dva kornera, a i jedan od navalnih igrača plavih imao je vrlo lijepu priliku, ali se udarac odbio od stativa.

U nastavku staloženija i efikasnija momčad »Dinara« izrazila je svoju premoć sa još 5 golova, od kojih dva po prisebnom Maglici. Gosti su nastojali prodorima nešto učiniti, ali bez uspjeha. Inicijative »Dinaraša« nisu prestajale, pa je tako stvorena povoljna prilika iz koje je Vidović povicio rezultat, a nešto zatim Đujić je postigao dva gola zaredom i tako postavio konačni rezultat od 8:0. Pobjeda »Dinare« je zaslužena, a mogla je bit i veća.

U timu domaćih istakli su se Drača, Milošević, Novaković i Maglica, a kod gostiju Bujas, Grubić i Zoric.

Sudac Matic je imao manjih griješaka. (M)

ALUMINIJ — SOŠK 0:0

Aluminij: Kalouz I., Gulin, Kalouz II., Dobrota, Jovčić, Kalouz III., Šarlah, Ljubić, Colović, Folk i Bukić.

Sošk: Pavasović, Duilo, Cvjetanović, Lura I., Maslač, Bubalo, Petrović, Zaznica, Zura II., Škender i Barić.

Po jakom vjetru susret je protekao u borbenom, ali fer tonu. Kako domaćin tako i gost imali su prilika za golove, ali sigurne obrane na čelu s golmanima uvijek su znale sprječiti loptu put u mrežu. Istakli su je još vode navala jedne i druge momčadi.

Domaćinu se mora ozbiljno prigovoriti što igralište nije polijevao i osigurao gostima svlačionu, a žuri II. igraču »Soška« za nepristojno ponašanja, zbog čega je zapisan. Pred oko 300 gledalaca utakmicu je dobro vodio Crnograča iz Sibenika.

B. Karadžole

»METALAC« — »POŽAR«

5:1 (2:0)

Metalac: Vasiljević, Ninić I., Baljkas, Ceronja, Blažević, Ninić II., Trilaja, Čeko, Lovrić, Marenci i Klarić.

Požar: Pavasović, Pavasović M., Milović, Perišić, Pavasović D., Pavasović S., Pavasović R., Pavasović Mile, Pavasović R., Pavasović P., Pavasović S. II. i Skočić.

Strijelci: Čeko u 12, 53, 74, Trilaja u 40. i Marenci u 70. min. za »Metalac«, a Skočić u 74. min. za »Požar«.

Nedovoljna rutina za prvenstvene borbe donijela je novajliji podsavzne lige još jedan visoki poraz. Tehnički superioniji i premoćniji, gosti su dominirali terenom. Za visoki poraz dio krivice snosi vratar domaćih, koji je propustio 2—3 gola.

Kod dobre momčadi gostiju isticali su se Čeko, Blažević i Vasiljević, a kod domaćih Pavasović Stevan i Milović. Pred oko 200 gledalaca dobro je sudio Belamarić iz Sibenika.

»DOŠK« — »OMLADINAC«

(Zadar) 1:0

U Zadru je 11. o. mj. odigrana kup utakmica I. kola za NR Hrvatsku između »Omladinac« (Zadar) — »Došk« (Drniš), koja je završila rezultatom 1:0 za Došk. Gosti su pobjedu postigli u produžetku 2x15. U regularnom vremenu susret je savršeno bez golova. U 34. minuti isključen je Ožegović Milan radi udaranja svog

igrača. Susret je vrlo dobro vodio Dunkić iz Sibenika.

Ovom pobjedom »Došk« je postao pobjednik kupa podsavza Sibenik i kvalificira se za II. kolo koje se igra 9. X. o. god. (B. K.)

NOGOMETNI PODSAVEZ SIBENIK

Službene vijesti

1. U III. kolu prvenstva podsavzne lige 25. IX. 1960. god. sastaju se u Skradinu: Sosk — Metalac, u Drnišu: Došk — Požar, u Lozovcu: Aluminij — TLM, u Sibeniku: Sibenik II. — Dinara.

Utakmice III. kao i slijedećih kola do daljnje obavijesti imaju početi u 15.30 sati, a Sibenik II. — Dinara kao predigra susreta Sibenik — Proleter (Osijek) u 14 sajt.

2. Disciplinski sud NSH kaznio je Ožegović Milana igrača Doška (Drniš) zabranom igre na 6 (šest) prvenstvenih i kup utakmica, radi prekršaja na kup utakmici u Zadru Omladinac — Došk.

PLIVANJE

U petak je održano prvenstvo I. osnovne škole »Simo Matavulj« u plivanju. Prvak škole je VIIc. razred.

Pobjednici u pojedinim disciplinama:

50 m slobodno — Boris Lokas, VIIIb

50 m prsno — Boris Parat, VIIId

50 m leđno — Mate Plančić, VIIId

50 m leptir — Zlatko Marjančić, VIII

Štafa 4x50 slobodno VIIId u sastavu S. Kitarović, Z. Marjančić, H. Ostojić i D. Vlajčić.

Zenske:

50 m slobodno — Vlasta Barbeti VIIc

50 m leđno — Zoja Juras, VIIc

50 m prsno — Vesna Salov, VIIId

4x50 slobodno VIIc razred u sastavu A. Orošnjak, V. Barbeti, J. Cukrov i J. Domazet.

Takmičenje je održano na plivačkom bazenu u Crnici.

Žene i dom

Pomozimo novim đacima

Počela je nova školska godina. Opet sve vrvi pred školskim zgradama, knjižarama i na ulicama. Stari daci već su priželjkivali početak škole, a oni najmanji uz zadovoljstvo i znatiželju osjećali su i neku vrst straha pred nepoznatim. No tjeđan dana bilo je dovoljno da su se snašli u novoj sredini i međusobno opoznali.

Malo će teže biti s prvim dužnostima. U prvom razredu najbolje se zapaža, u kakvoj sredini dijete živi i kako ga ona tretira. Zato ima djece, koja se stide odgovoriti na pitanja ili lako zaplaču, ali isto tako i djece, koja već mnogo znaju, imaju već izvjestan rječnik i smisao za duž-

nosti. Kod prihvaćanja novih dužnosti majke moraju pomoći djeci. Djeca, koja su dosad imala kod kuće malo dužnosti, sada se lakše privikavaju na nove i uopće na jedan stalni dnevni rad. Ostala djeca imaju teškoće, lako zaboravljaju što im učiteljica kaže, dolaze u školu bez izvršenih zadataka ili potrebnih stvari, jer za njih je škola samo igra, a ne škola vezana s dužnostima. Zato je neophodno potrebno, da porodica vodi brigu o novom malom daku, dok se ne osamostali. Kad sprema školsku torbu, majka će zajedno s njim pogledati, da li je sve priredio i tako ga naviknuti, da sa svaki dan prije polaska sam pregleda svoju torbicu. Kad se vrati iz škole potrebno je upitati ga, kako je bilo, što su radili taj dan i što mora za sutra učiniti, odnosno nabaviti (u prvom razredu potrebna su zorna sredstava: kesteni, štapići i t. d.). Uskoro će doći prvi zadaci. Moramo pokazati djetetu, kako će izvršiti — ukoliko ne zna samo — ali ni u kojem slučaju ne smijemo mjesto njega nešto izraditi. Ukratko rečeno, dijete moramo naučiti, kako mora učiti. Mironom upornošću zahtjevajmo od našeg daka točnost i urednost, jer je neophodno, da se na to privikne već od prvog razreda.

Osigurajmo kod kuće našem učniku njegov kutić. I u najmanjem stanu naći će se malo mjesta. Ukoliko ga nema, možemo na zid pričvrstiti policu sa dvije plohe. Gornja (uži) bit će za njegove knjige, a donja (šira) služiti će kao stol, gdje on može da izvršava sve svoje zadatke. Zahtjevajmo da ih uvijek tu i u dogovoreno vrijeme izvršava, jer i to je način privikavanja na

dužnosti, a uz to i na urednost, jer knjige i bilježnice bit će tako na jednome mjestu, a ne po cijelom stanu. Knjige i bilježnice umotat ćemo mi, dok dijete ne bude sposobno, da to samo učini. Neka djeca to mogu već u prvom razredu.

Od prvoga dana škole moramo našeg daka privikavati, da se nakon igre, a prije polaska u školu pere, češlja, čisti nokte i slično to pođe u školu uredan i čist. Sve su to poznate stvari, ali je potrebno i pridržavati ih se, jer je važno kakve će navike steći dijete već u prvom razredu osnovne škole.

PODUZEĆE »ŠIPAD«

SARAJEVO

samostalni pogon u Sibeniku raspisuje

natječaj

za popunjenje radnog mjesta

ELEKTRICARAR POGONA U SIBENIKU

Uvjeti: Kvalificirani električar sa 3 godine prakse u struci.

Plaća i uslovi rada po tarifnom pravilniku poduzeća.

Rok natječaja je 10. X. 1960. godine.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Sibenik

Uredništvo: Sibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik: NIKOLA BEGO

Uređuje redakcijski kolegij

Tekući račun: Komunalna banka Sibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »Stampac« - Sibenik